

Målnummer:	377-01	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2001-11-21		
Rubrik:	Ett helägt dotterbolags externa avyttring av konvertibla skuldebrev, som emitterats av och till marknadspris förvärvats från moderbolaget, har inte ansetts föranleda inkomstbeskattning av dotterbolaget. Moderbolagets anskaffningsvärde för aktierna i dotterbolaget har ansetts öka med skillnaden mellan vad dotterbolaget erhåller för de konverteringsrätter som avyttras och vad dotterbolaget erlagt för dessa. Förhandsbesked angående inkomstskatt.		
Lagrum:	48 kap. 2 § och 6 a § inkomstskattelagen (1999:1229)		
Rättsfall:			

REFERAT

I en ansökan om förhandsbesked anförde de båda aktiebolagen X och Y, såvitt nu är i fråga, bl.a. följande. Vid extra bolagsstämma i Y den 11 september 1997 beslöts att bolaget skulle upptaga ett förlagslån på nominellt högst 6 000 000 000 kr, genom emission av konvertibla skuldförbindelser, medförande rätt till utbyte mot aktier av serie B i Y. Rätt att teckna de konvertibla skuldförbindelserna tillkom anställda inom bl.a. Y-koncernen och X, ett helägt dotterbolag till Y. X ägde teckna konvertibla skuldförbindelser om nominellt högst 1 125 000 000 kr, i syfte att dessa, på marknadsmässiga villkor, skulle överlåtas till personer som efter teckningstidens utgång erhöll anställning i Y-koncernen eller i vissa av Y:s intressebolag. Teckningskursen motsvarade marknadsvärdet vid emissionstidpunkten. - Med hänsyn till att konvertiblerna numera är marknadsnoterade och att Y-aktiens kursutveckling under senare tid medfört en sådan värdeökning av dessa skuldförbindelser att dessa ej längre framstår som attraktiva för överlåtelse till anställda, föreslår styrelsen i Y att bolagsstämman den 31 mars 2000 fattar beslut om att X även skall äga rätt att direkt eller indirekt avyttra dessa skuldförbindelser. - Sökandebolagen hemställer att Skatterättsnämnden besvarar följande frågor.

1. Vilket skattemässigt anskaffningsvärde har X på konvertiblerna när de avyttras till kapitalmarknaden?
2. Hur påverkas Y:s skattemässiga anskaffningsvärde på aktierna i X i fråga 1?

Skatterättsnämnden (2000-12-05, Kindlund, ordförande, Wingren, Brydolf, Silfverberg, Ståhl, Tollerz, Virin) yttrade: Förhandsbesked. - Fråga 1 - X:s skattemässiga anskaffningsvärde på de konvertibla skuldebrev som förvärvades vid emissionen utgörs av teckningskursen. - Fråga 2 - Y:s skattemässiga anskaffningsvärde på aktierna i X påverkas ej av emissionen eller av att X avyttrar konvertibla skuldebrev. - Motivering. - X är ett helägt dotterbolag till Y. Y äger ca 90 procent av aktierna med 42 procent av rösterna i Aktiebolaget. Övriga aktier innehas av fristående ägare. - Under 1997 emitterade Y konvertibla skuldebrev. Teckningskursen motsvarade marknadsvärdet. I dag är marknadsvärdet betydligt högre än teckningskursen. - Teckningsberättigade vid emissionen var anställda inom Y-koncernen och X. För X gällde att bolaget fick teckna skuldebrev i syfte att senare kunna överlåta dem till nyanställda inom Y-koncernen. - Under 2000 har villkoren för X:s innehav av konvertibla skuldebrev ändrats på så sätt att X - utöver avyttring till nyanställda - direkt eller indirekt får avyttra skuldebrev över OM Stockholmsbörsen. - X frågar

(fråga 1) vilket skattemässigt anskaffningsvärde bolaget har på de konvertibla skuldebrev som avyttras på kapitalmarknaden och Y frågar (fråga 2) hur dess skattemässiga anskaffningsvärde på aktierna i X påverkas i fråga 1. Därutöver ställs ett antal frågor avseende skattekonsekvenser av en underprisöverlåtelse av konvertibla skuldebrev från X till Z. - Nämnden gör följande bedömning. - Frågorna 1 och 2 - Om ett moderbolag till underpris emitterar konvertibla skuldebrev till ett helägt dotterbolag skall skillnaden mellan marknadsvärdet vid emissionen och teckningskursen ses som ett kapitaltillskott från moderbolaget till dotterbolaget och dotterbolaget anses ha förvärvat skuldebrev för pris motsvarande marknadsvärdet vid emissionen, jfr Regeringsrättens dom den 6 juli 2000 i mål nr 98-2000. - I ärendet ges som förutsättning att emissionen skedde till marknadspris. X skall därför i skattemässigt hänseende inte anses ha förvärvat de konvertibla skuldebrev som något annat belopp än vad bolaget faktiskt betalade, dvs. teckningskursen. - Något kapitaltillskott från Y till X kan inte heller anses ha skett vid emissionen. Y:s skattemässiga anskaffningsvärde på aktierna i X påverkades därför inte av emissionen. Den omständigheten att de konvertibla skuldebrev därefter ökat i värde föranleder inte annan bedömning.

Ledamoten Virin avgav, med instämmande av föredraganden Roupe, särskilt yttrande. Han anförde: Bakgrunden till X:s ansökan om förhandsbesked är den uttalande avsikten att avyttra de konvertibla som bolaget tecknade i Y år 1997. - En följd av Regeringsrättens ställningstagande i mål nr 98-2000 är att marknadsvärdet vid tecknandet av konvertiblerna skall anses utgöra X:s anskaffningskostnad. Sedan dess har X varit ett helägt dotterbolag till Y. På grund härav leder - i likhet med vad Regeringsrätten anförde i angivna mål - X:s avyttring till (på koncernnivå) i princip samma resultat som en av Y till marknadspris genomförd nyemission. - I ett förhandsbesked meddelat 2000-07-10 (se RSV:s rättsfallsprotokoll 28/00 nr 6) har nämnden inte ansett att ett dotterbolag, som avstår från att konvertera konvertibla skuldebrev utgivna av moderföretaget, skall beskattas för avstådd "vinst". Lika litet som i det förhandsbeskedsärendet medför avyttringen av konvertiblerna i förevarande fall realisation av någon kapitaltillväxt som uppkommit under X:s innehavstid. På grund härav och eftersom vad som inflyter vid en nyemission inte utgör skattepliktig inkomst, saknar det betydelse för X:s taxering vilken anskaffningskostnad bolaget skall anses ha för konvertiblerna.

X och Y överklagade och yrkade att Regeringsrätten, med ändring av Skatterättsnämndens förhandsbesked, skulle förklara att det skattemässiga anskaffningsvärdet för de konvertibla skuldebrev som X ägde vid bolagsstämman den 31 mars 2000 utgjordes av skuldebrevens marknadsvärde den dagen och att skillnaden mellan detta värde och emissionskursen skulle behandlas som ett ovillkorligt aktieägartillskott som ökade Y:s anskaffningsvärde för aktierna i X. Bolagen yrkade vidare att Regeringsrätten skulle uttala sig om huruvida den ersättning X erhöll vid avyttring av skuldebrev utgjorde skattepliktig inkomst för X. De anförde bl.a. följande. Av redogörelsen för sakförhållandena i Regeringsrättens dom den 6 juli 2000 i mål nr 98-2000 framgår att moderbolaget, kort tid efter det att dotterbolaget förvärvat det konvertibla skuldebrevet, delade ut aktierna i dotterbolaget till sina aktieägare. Huruvida detta inverkat på Regeringsrättens bedömning framgår inte. I förevarande fall genomfördes emissionen inte inför en extern överlåtelse av det dotterbolag som tecknade lånet. Omständigheterna är också speciella eftersom X endast kunde överlåta de konvertibla skuldebrev på det sätt som fastlagts av bolagsstämman i moderbolaget. En ytterligare skillnad är att de konvertibla skuldebrev har varit föremål för två skilda bolagsstämmobeslut. Eftersom Skatterättsnämnden inte berör det andra bolagsstämmobeslutet får det antas att nämnden anser att detta saknar betydelse för anskaffningsvärdets storlek. Fram till det andra beslutet hade X inte någon ovillkorlig rätt till den värdestegring som de konvertibla skuldebrev undergick. Om det inte förelåg något intresse bland de nyanställda att förvärva de konvertibla skuldebrev kunde X inte tillgodogöra sig värdestegringen på annat sätt. Om det andra bolagsstämmobeslutet inte

hade fattats hade konverteringsrätten för de kvarvarande konvertibla skuldebrev saknat värde för X och skuldebrev fått lösas in till nominellt belopp. Beträffande de konvertibla skuldebrev som X ägde vid tidpunkten för bolagsstämman den 31 mars 2000 finns det anledning att likställa bolagsstämmans beslut med ett nytt emissionsbeslut. Om X tecknat det nya lånet hade anskaffningsvärdet för skuldebrev utgjorts av marknadsvärdet vid emissionstillfället och någon skattepliktig vinst hade inte aktualiserats vid vidareöverlåtelsen. Genom bolagsstämmans beslut fick de konvertibla skuldebrev ett värde som de inte haft dessförinnan. Beslutet innebar en sådan genomgripande förändring att det måste likställas med ett nytt emissionsbeslut. Denna möjlighet till kapitalökning bör behandlas som en nyemission. Anskaffningsvärdet för de kvarvarande konvertibla skuldebrev som avyttras över börs skall därmed utgöras av deras marknadsvärde den 31 mars 2000. Skillnaden mellan anskaffningsvärdet och emissionskursen skall behandlas som ett ovillkorligt aktieägartillskott och öka Y:s anskaffningsvärde för aktierna i X. - En av Skatterättsnämndens ledamöter och nämndens sekreterare ansåg i ett särskilt yttrande att den ersättning som X kunde erhålla vid en avyttring av skuldebrev inte utgjorde skattepliktig inkomst för X. Med denna inställning blir frågan om anskaffningsvärdets storlek av underordnad betydelse. Eftersom frågan om skatteplikt får anses rymmas inom ramen för de frågor som ställts till Skatterättsnämnden hemställer klagandebolagen att, om Regeringsrätten delar uppfattningen i fråga om skatteplikten, detta även kommer till uttryck i Regeringsrättens avgörande.

Riksskatteverket hemställde att förhandsbeskedet inte skulle ändras.

Regeringsrätten (2001-11-21, Ragnemalm, Nilsson, Schäder, Ersson, Dexe) yttrade: Skälen för Regeringsrättens avgörande. Enligt de i bolagens ansökan om förhandsbesked angivna förutsättningarna är X åtminstone sedan år 1997 ett helägt dotterbolag till Y. Under år 1997 emitterade Y konvertibla skuldebrev som förvärvades av X för marknadsvärdet. En del av dessa skuldebrev avser X nu att avyttra till externa köpare till marknadspris. Möjligheten till denna avyttring tillkom efter beslut av Y:s ordinarie bolagsstämma den 31 mars 2000. Under innehavstiden har skuldebrev, beroende på konverteringsrätten, ökat i värde.

Genom lagstiftning år 2000 har ändringar gjorts i bl.a. inkomstskattelagen (1999:1229) i samband med att vissa aktiebolag gavs rätt att förvärva egna aktier (s.k. återköp). I 48 kap. 6 a § inkomstskattelagen anges att kapitalvinst, som uppkommer då ett publikt aktiebolag, vars aktier är noterade vid en börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad, avyttrar egna aktier, inte skall tas upp till beskattning. Detsamma gäller för vinst då ett sådant bolag utfärdar eller avyttrar optioner, terminer eller liknande instrument vilkas underliggande tillgångar består av egna aktier. Ändringar av motsvarande innebörd har gjorts i lagen (1999:1230) om ikraftträdande av inkomstskattelagen (1999:1229). De nya bestämmelserna tillämpas på omständigheter som inträffat efter den 9 mars 2000. I lagstiftningen har dock inte behandlats vad som skall gälla i fall där sådana instrument emitterats till ett helägt dotterbolag, som i sin tur avyttrar instrumenten externt i en situation som i övrigt är jämförbar med den som lagreglerats.

I lagförarbetena (prop. 1999/2000:38 s. 28 ff.) uttalades att en jämförelse mellan en avyttring av egna aktier och en nyemission var väsentlig. Vid en nyemission uppkommer inte några skattemässiga konsekvenser för bolaget, vilket talade för att en avyttring av egna aktier inte heller skulle medföra några skattekonsekvenser.

Med utgångspunkt i de ovan redovisade förutsättningarna kan på liknande sätt sägas att X:s externa avyttring av de konvertibla skuldebrev leder till en kapitalökning för koncernen som helhet, en ökning som i ekonomiskt avseende kan likställas med att Y gör en nyemission. Att kapitaltillskottet i den ena situationen tillfaller X och i den andra Y är av underordnad betydelse med tanke

på deras inbördes förhållande.

Mot denna bakgrund finner Regeringsrätten, som utgår från att X fortfarande är ett helägt dotterbolag till Y när skuldebrev avyttras, att en extern avyttring av de konvertibla skuldebrev till marknadspris inte skall utlösa någon inkomstbeskattning för X till den del vinsten kan hänföras till konverteringsrätten. Med denna inställning i den grundläggande frågan om en avyttring medför några beskattningsekvenser för X saknas enligt Regeringsrättens mening, med de givna förutsättningarna, anledning att fastställa något skattemässigt anskaffningsvärde för skuldebrev.

Av det anförda följer att Y får anses ha gett ett tillskott till X motsvarande skillnaden mellan vad X erhåller vid en extern avyttring av konverteringsrätterna och vad X vid emissionen erlagt för dessa.

Regeringsrättens avgörande. Regeringsrätten ändrar förhandsbeskedet och förklarar dels att en extern avyttring av de konvertibla skuldebrev till marknadspris inte utlöser någon inkomstbeskattning av X, dels att Y:s skattemässiga anskaffningsvärde på aktierna i X ökar med skillnaden mellan vad X vid en extern avyttring erhåller för konverteringsrätterna och vad X vid emissionen erlagt för dessa.

Föredraget 2001-10-31, föredragande Heinefors, målnummer 377-2001

Sökord: Förhandsbesked; Inkomst av näringsverksamhet

Litteratur:
